

Suuri valiokunta

Perjantai 28.11.2025 klo 13.30—15.08

Läsnä

puheenjohtaja Saara-Sofia Sirén kok

1. varapuheenjohtaja Laura Huhtasaari ps

2. varapuheenjohtaja Miapetra Kumpula-Natri sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13) (14 osittain)

jäsen Sanna Antikainen ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13) (14 osittain)

jäsen Juho Eerola ps

jäsen Ritva Elomaa ps

jäsen Timo Harakka sd

jäsen Ville Kaunisto kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22) (14 osittain)

jäsen Teemu Keskisarja ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13) (14 osittain)

jäsen Kimmo Kiljunen sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9) (10 osittain)

jäsen Mika Lintilä kesk (14 osittain)

jäsen Helena Marttila sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13) (14 osittain)

jäsen Matias Mäkynen sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9) (10 osittain)

jäsen Susanne Päivärinta kok

jäsen Onni Rostila ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22) (14 osittain)

jäsen Arto Satonen kok (5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15) (4, 16 osittain)

jäsen Eerikki Viljanen kesk (15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22) (14 osittain)

jäsen Sofia Virta vihr (11, 12, 13) (10, 14 osittain)

jäsen Sinuhe Wallinheimo kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13) (14 osittain)

varajäsen Aleks Jäntti kok

varajäsen Pia Lohikoski vas

varajäsen Jani Mäkelä ps (1, 2, 3) (4 osittain)

varajäsen Anders Norrback r (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15) (16 osittain)

varajäsen Mikko Polvinen erk (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15) (16 osittain)

varajäsen Mika Riipi kesk (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13) (14 osittain)

varajäsen Ville Skinnari sd (11, 12) (10, 13 osittain)

Sihteerit

valiokuntaneuvos Kaisa Männistö

valiokuntaneuvos Kirsi Pimiä

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 21 jäsentä.

Pöytäkirja SuVP 64/2025 vp

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi maailmanlaajuisen ylikapasiteetin unionin teräsmarkkinoilla aiheuttamien kauppiaan liittyvien kielteisten vaikutusten torjumisesta

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 58/2025 vp

Asia on saapunut eduskuntaan. Asia on lisäksi lähetetty ulkoasiainvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Valiokunta lähetti asian mahdollisia toimenpiteitä varten talousvaliokuntaan.

4. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta asetusten (EU) 1173/2011 ja (EU) 473/2013 muuttamisesta niiden yksinkertaistamiseksi ja yhdenmukaistamiseksi EU:n uudistettujen finanssipoliittisten sääntöjen kanssa (EU:n finanssipoliittisten sääntöjen yhdenmukaistamisasetus)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 59/2025 vp

Asia on saapunut eduskuntaan. Asia on lisäksi lähetetty valtiovarainvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Valiokunta lähetti asian mahdollisia toimenpiteitä varten tarkastusvaliokuntaan ja talousvaliokuntaan.

5. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) N:o 472/2013 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse rahoitusvakautensa osalta vakavissa vaikeuksissa olevien tai vakavien vaikeuksien uhasta kärsivien euroalueen jäsenvaltioiden talouden ja julkisen talouden valvonnasta

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 60/2025 vp

Asia on saapunut eduskuntaan. Asia on lisäksi lähetetty valtiovarainvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Valiokunta lähetti asian mahdollisia toimenpiteitä varten talousvaliokuntaan.

6. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi AgoraEU-ohjelman perustamisesta vuosiksi 2028–2034 ja asetusten (EU) 2021/692 ja (EU) 2021/818 kumoamisesta

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 61/2025 vp

Asia on saapunut eduskuntaan. Asia on lisäksi lähetetty sivistysvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Pöytäkirja SuVP 64/2025 vp

Valiokunta lähetti asian mahdollisia toimenpiteitä varten lakivaliokuntaan ja työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan.

7. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Erasmus+ -ohjelman perustamisesta vuosiksi 2028–2034

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 62/2025 vp

Asia on saapunut eduskuntaan. Asia on lisäksi lähetetty sivistysvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

8. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Suomen liittymisestä eurooppalaiseen Digitaaliset yhteisresurssit -digitaali-infrastruktuurikonsortioon (Digital Commons)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 63/2025 vp

Asia on saapunut eduskuntaan. Asia on lisäksi lähetetty liikenne- ja viestintävaliokuntaan lausunnon antamista varten.

9. Valtioneuvoston selvitys: Maatalouden sukupolvenvaihdosstrategia

Valtioneuvoston E-selvitys E 104/2025 vp A 9

Liiteasiakirja Maatalouden sukupolvenvaihdosstrategia

Asia on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta lähetti asian mahdollisia toimenpiteitä varten maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

10. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi annetun asetuksen (EU) 2021/1119 muuttamisesta (eurooppalainen ilmastolaki)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 37/2025 vp

Valiokunnan lausunto YmVL 17/2025 vp

Valiokunnan lausunto MmVL 22/2025 vp

Valiokunnan lausunto LiVL 13/2025 vp

Valiokunnan lausunto TaVL 28/2025 vp

Valiokunnan lausunto SuVL 7/2025 vp

U-jatkokirjelmä UJ 32/2025 vp A 10

Liiteasiakirja Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi

Jatkokirjelmä UJ 32/2025 vp - U 37/2025 vp on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta päätti lähettää mahdollisia toimenpiteitä varten maa- ja metsätalousvaliokuntaan ja ympäristövaliokuntaan jatkokirjelmän UJ 32/2025 vp - U 37/2025 vp.

Valiokunta lähetti tiedoksi liikenne- ja viestintävaliokuntaan ja talousvaliokuntaan jatkokirjelmän UJ 32/2025 vp - U 37/2025 vp.

Edustaja Lohikoski käytti puheenvuoron.

Pöytäkirja SuVP 64/2025 vp

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman. Päätettiin pyytää kirjalliset lausunnot: WWF Suomi, Ilmastopaneeli ja Suomen luonnonsuojeluliitto.

11. Valtioneuvoston selvitys: E-kirje komission ehdotuksesta komission päätökseksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 106 artiklan 2 kohdan soveltamisesta valtioneuvoston tietyille yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille korvauksena julkisista palveluista (SGEI-päätös)

Valtioneuvoston E-selvitys E 93/2025 vp

Valiokunnan lausunto YmVL 25/2025 vp

Liiteasiakirja Komission ehdotus komission päätökseksi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 106 artiklan 2 kohdan soveltamisesta valtioneuvoston tietyille yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille

Ympäristövaliokunnan lausunto YmVL 25/2025 vp on saapunut valiokuntaan.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan SuVEK 91/2025 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokuntien kannanottojen mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

12. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi oikeusalan ohjelman perustamisesta vuosille 2028—2034 ja asetuksen (EU) 2021/693 kumoamisesta

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 50/2025 vp

Valiokunnan lausunto LaVL 11/2025 vp

Lakivaliokunnan lausunto LaVL 11/2025 vp on saapunut valiokuntaan.

13. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista 1.) ehdotus neuvoston asetukseksi vuosia 2028-2034 koskevan monivuotisen rahoituskehityksen vahvistamisesta (rahoituskehysasetus); 2.) ehdotus neuvoston päätökseksi Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä (omien varojen päätös); 3.) ehdotus Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission väliseksi toimielinten sopimukseksi (toimielinten välinen sopimus talousarvioyhteistyöstä)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 48/2025 vp

Valiokunnan lausunto MmVL 32/2025 vp

Valiokunnan lausunto VaVL 10/2025 vp

Valiokunnan lausunto YmVL 26/2025 vp

Ympäristövaliokunnan lausunto YmVL 26/2025 vp on saapunut valiokuntaan.

14. Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto sekä ehdotukset vuosia 2028-2034 koskeva EU:n monivuotiseksi rahoituskehikseksi; E-kirje

Valtioneuvoston E-selvitys E 73/2025 vp

Valiokunnan lausunto LiVL 15/2025 vp

Valiokunnan lausunto SiVL 11/2025 vp

Valiokunnan lausunto UaVL 8/2025 vp

Valiokunnan lausunto TaVL 45/2025 vp

Valiokunnan lausunto MmVL 32/2025 vp

Valiokunnan lausunto VaVL 10/2025 vp

Valiokunnan lausunto PuVL 16/2025 vp

Pöytäkirja SuVP 64/2025 vp

Asiantuntijalausunto E 73/2025 vp SuV 28.11.2025 ohjelmajohtaja Juha Jokela, Ulkopoliittinen instituutti Asiantuntijalausunto A 14
Asiantuntijalausunto E 73/2025 vp SuV 28.11.2025 tutkimusjohtaja, Dr Hanna Ojanen Asiantuntijalausunto B 14
Asiantuntijalausunto E 73/2025 vp SuV 28.11.2025 erityisasiantuntija Olli Klemola, Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA ry Asiantuntijalausunto C 14
Asiantuntijalausunnon liite E 73/2025 vp SuV 28.11.2025 erityisasiantuntija Olli Klemola, Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA ry Asiantuntijalausunto D 14
Asiantuntijalausunto E 73/2025 vp SuV 28.11.2025 johtaja Teija Tiilikainen, Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskus Asiantuntijalausunto E 14
Asiantuntijalausunto E 73/2025 vp SuV 28.11.2025 ulkoministeriö Asiantuntijalausunto F 14
Asiantuntijalausunto E 73/2025 vp SuV 28.11.2025 puolustusministeriö Asiantuntijalausunto G 14
Asiantuntijalausunto E 73/2025 vp SuV 28.11.2025 Suomalaiset kehitysjärjestöt - Finnish Development NGOs Fingo ry Asiantuntijalausunto H 14
Asiantuntijalausunto E 73/2025 vp SuV 28.11.2025 Pääesikunta Asiantuntijalausunto I 14
Lisäselvitys E 73/2025 vp SuV 28.11.2025 Kuutoskaupungit (kuusi suurinta kaupunkia) Asiantuntijalausunto J 14
Liiteasiakirja EU_n tuleva monivuotinen rahoituskehys 2028-2034_E-kirje
Liiteasiakirja Liite 1 Alustava rahoituskehysvertailu 2021-2027 vrs. 2028-2034
Liiteasiakirja Liite 2 Komission ehdottamien uusien omien varojen tuottoarvio 2028-2034

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- ohjelmajohtaja Juha Jokela, Ulkopoliittinen instituutti, liite
- tutkimusjohtaja, Dr Hanna Ojanen, liite
- erityisasiantuntija Olli Klemola, Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA ry, liite

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:

- johtaja Teija Tiilikainen, Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskus, liite
- ulkoministeriö, liite
- puolustusministeriö, liite
- Suomalaiset kehitysjärjestöt - Finnish Development NGOs Fingo ry, liite
- Pääesikunta, liite
- Kuutoskaupungit (kuusi suurinta kaupunkia), liite

Estyneenä poissa oli:

- professori Tuomas Forsberg, Tampereen yliopisto

Edustaja Harakka käytti puheenvuoron.

Valiokunta aloitti valmistavan keskustelun.

Puheenjohtaja Sirén ja edustajat Huhtasaari, Harakka, Päivärinta, Lohikoski, Satonen, Rostila ja Polvinen käyttivät puheenvuoron.

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

15. Euroopan unionin neuvoston kokous 17.10.2025 (Työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 94/2025 vp

EUN-raportti Työllisyys-, sosiaali-, terveys- ja kuluttaja-asiain neuvoston kokous 17.10.2025 A 15

Pöytäkirja SuVP 64/2025 vp

Raportointi

Valiokunnassa oli kuultavana:

- ministeri Sanni Grahn-Laasonen

Avustajinaan:

Sirkku Saarikoski, neuvotteleva virkamies

Sanna Kuorikoski, erityisasiantuntija

Kaisa Lähdepuro, erityisasiantuntija

sosiaali- ja terveysministeriö

Merkittiin raportti saapuneeksi.

Raportointi valmis.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

16. Euroopan unionin neuvoston kokous 1.-2.12.2025 (Työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttajaneuvosto /työllisyys-, sosiaalipolitiikka- ja terveys)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 117/2025 vp A 16

Valmistelu

Valiokunnassa oli kuultavana:

- ministeri Sanni Grahn-Laasonen

Avustajinaan:

Sirkku Saarikoski, neuvotteleva virkamies

Sanna Kuorikoski, erityisasiantuntija

Kaisa Lähdepuro, erityisasiantuntija

sosiaali- ja terveysministeriö

Ministeri Grahn-Laasonen esitteli asian. Edustajat Satonen ja Harakka käyttivät puheenvuoron. Ministeri ja erityisasiantuntija Lähdepuro vastasivat puheenvuoroihin.

Asialista:

TYÖLLISYYS JA SOSIAALIPOLITIikka

- Syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville tekijöille, perimän muutoksia aiheuttaville aineille ja lisääntymiselle vaarallisille aineille altistumisesta työssä annetun direktiivin 2004/37/EY tarkistaminen (kuudes erä) (E 65/2025 vp): neuvoston yleisnäkemys

Valiokunta käsitteli asiaa EU-neuvoston (TSTK 1.-2.12.2025 EUN 117/2025 vp) asialistalla.

Pöytäkirja SuVP 64/2025 vp

-Asetus asetuksen (EU) 2021/691 (EGR) muuttamisesta siltä osin kuin on kyse sellaisten työntekijöiden tukemisesta, joita uhkaa välitön työpaikan menettäminen rakenneuudistusten kohteena olevissa yrityksissä ((U 17/2025 vp); Neuvoston yleisnäkemys

Todettiin, että valiokunta on ottanut asiaan kantaa asian U 17/2025 vp käsittelyn yhteydessä.

-Neuvoston direktiivi yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta (19 artikla) (U 44/2008 p); tilanneselvitys

Valiokunta käsitteli asiaa EU-neuvoston (TSTK 1.-2.12.2025 EUN 117/2025 vp) asialistalla.

-Lainsäädännön yksinkertaistaminen, täytäntöönpano ja noudattamisen valvonta työllisyys- ja sosiaalialalla; Keskustelu

-Päätelmät tulevasta kohtuuhintaista asumista koskevasta eurooppalaisesta suunnitelmasta; Hyväksyminen

-Eurooppalainen ohjausjakso 2026

-Sosiaalisen osallisuuden ja yhteenkuuluvuuden edistäminen johdonmukaisen sosiaali- ja asuntopolitiikan avulla; Keskustelu

a) Syyspaketti; Komissio esittelee

b) Sosiaalisen suojelun komitean keskeiset viestit riittävästä vähimmäistulosta aktiivisen osallisuuden varmistamiseksi kaikissa EU:n jäsenvaltioissa annetun neuvoston suosituksen täytäntöönpanosta; Hyväksyminen

c) Työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean keskeiset viestit työvoimapulaa ja osaamisvajetta EU:ssa koskevan toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta; Hyväksyminen

d) Työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean keskeiset viestit oikeudenmukaisesta siirtymisestä ilmastoneutraaliuteen annetun neuvoston suosituksen täytäntöönpanosta; Hyväksyminen

e) Työllisyyskomitean lausunto työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua koskevan unionin ja kansallisen tiedonkeruun laajuuden ja tarkoituksenmukaisuuden parantamisesta; Hyväksyminen

TERVEYS

-Kriittisiä lääkkeitä koskeva säädös (U 24/2025 vp); neuvoston yleisnäkemys

Pöytäkirja SuVP 64/2025 vp

Todettiin, että valiokunta on ottanut asiaan kantaa asian U 24/2025 vp käsittelyn yhteydessä.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

17. Euroopan unionin neuvoston kokous 5.-6.6.2025 (Liikenne- ja televiestintäneuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 49/2025 vp

EUN-raportti Liikenneneuvosto 5.6.2025 A 17

EUN-raportti Televiestintäneuvosto 6.6.2025 B 17

Raportointi

Valiokunnassa oli kuultavana:

- ministeri Lulu Ranne

Avustajinaan:

yksikön johtaja Aino Sipari

yksikön johtaja Pyry Takala

erityisasiantuntija Emma-Leena Kemppainen

liikenne- ja viestintäministeriö

Edustaja Harakka käytti puheenvuoron. Ministeri Ranne vastasi puheenvuoroon.

Merkittiin raportti saapuneeksi.

Raportointi valmis.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

18. Epävirallinen televiestintäministerien kokous 9.-10.10.2025

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 90/2025 vp

EUN-raportti Raportti; epävirallinen televiestintäministerikokous Horsens 9.-10.10.2025 A 18

Raportointi

Valiokunnassa oli kuultavana:

- ministeri Lulu Ranne

Avustajinaan:

yksikön johtaja Aino Sipari

yksikön johtaja Pyry Takala

erityisasiantuntija Emma-Leena Kemppainen

liikenne- ja viestintäministeriö

Merkittiin raportti saapuneeksi.

Raportointi valmis.

Pöytäkirja SuVP 64/2025 vp

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

19. Euroopan unionin neuvoston kokous 4.-5.12.2025 (Liikenne- ja televiestintäneuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 118/2025 vp A 19

Valmistelu

Valiokunnassa oli kuultavana:

- ministeri Lulu Ranne

Avustajinaan:

yksikön johtaja Aino Sipari

yksikön johtaja Pyry Takala

erityisasiantuntija Emma-Leena Kemppainen

liikenne- ja viestintäministeriö

Ministeri Ranne esitteli asian. Edustajat Elomaa ja Harakka käyttivät puheenvuoron. Ministeri Ranne sekä yksikön johtajat Takala ja Sipari vastasivat puheenvuoroihin.

Asialista:

-Mitta- ja massadirektiivi; yleisnäkemys (U 35/2023 vp)

Todettiin, että valiokunta on ottanut asiaan kantaa asian U 35/2023 vp käsittelyn yhteydessä.

-Liikennekelpoisuuspaketti; yleisnäkemys (U 16/2025 vp)

Todettiin, että valiokunta on ottanut asiaan kantaa asian U 16/2025 vp käsittelyn yhteydessä.

-Neuvoston päätelmät eurooppalaisesta kilpailukyvyistä digitaalisella vuosikymmenellä; hyväksyminen

-Yksinkertaistaminen ja digitalisaatio: Yritysten taakan keventäminen digitaalisella alalla; näkemysten vaihto

-Digipalveluasetuksen täytäntöönpano; näkemysten vaihto.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

20. Toissijaisuusasioiden lista

Esityslistan liite TS-asioiden lista.pdf liite A 20

Valiokunta merkitsi toissijaisuusasioiden listan saapuneeksi.

Pöytäkirja SuVP 64/2025 vp

21. Muut asiat

-

22. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on keskiviikkona 3.12.2025 klo 12.00, suuren valiokunnan kokoushuone

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Kaisa Männistö